

Question Bank
M.A. Economics –sem I
Sub - Micro . Economics

लघुत्तरी प्रश्न

गुण – 04

- 1) मागणीला प्रभावित करणारे घटक सांगा?
- 2) पुरवठ्याचा सिद्धांत थोडक्यात सांगा?
- 3) बाजार संतुलनावर टीप लिहा?
- 4) तटस्थता वक्राची लक्षणे किंवा गुणधर्म सांगा?
- 5) किंमत परिणाम आकृतीद्वारे स्पष्ट करा?
- 6) उत्पन्न परिणाम आकृतीद्वारे स्पष्ट करा?
- 7) प्रतिस्थापन परिणाम आकृतीद्वारे स्पष्ट करा?
- 8) अभिव्यक्ती पंसती सिद्धांताचे महत्व सांगा?
- 9) मागणीची लवचिकता ही संकल्पना स्पष्ट करा?
- 10) मागणीच्या लवचिकतेचे निर्धारित करणारे घटक?
- 11) मागणीच्या लवचिकतेचे महत्व सांगा ?
- 12) उपभोक्त्याचे संतोषाधिक्य यावर टिप लिहा?
- 13) डॉ. मार्शल ने उपभोक्त्याच्या संतोषाधिक्याचे मापन कसे केले.
- 14) उत्पादन फलन ही संकल्पना स्पष्ट करा?
- 15) बदलत्या प्रमाणाच्या नियमाचे महत्व सांगा?
- 16) समोत्पादन वक्राची लक्षणे किंवा वैशिष्ट्ये सांगा?
- 17) विस्तारपथ यावर टिप लिहा?
- 18) उत्पादन खर्चाचे प्रकार थोडक्यात सांगा?
- 19) महामान उत्पादनाच्या आंतरिक बचती सांगा?
- 20) उत्पादनाच्या बाह्य बचती सांगा?
- 21) बाजारपेठ ही संकल्पना स्पष्ट करा?
- 22) बाजारपेठेचे प्रकार थोडक्यात सांगा?

- 23) पूर्ण स्पर्धेची लक्षणे किंवा वैशिष्ट्ये सांगा
- 24) प्राप्तीच्या विविध संकल्पना स्पष्ट करा?
- 25) पुरवठ्याला प्रभावित करणारे घटक सांगा?
- 26) मागणीच्या लवचिकतेचे प्रकार स्पष्ट करा?
- 27) प्रकट पसंती सिद्धांताचे श्रेष्ठत्व सांगा?
- 28) उपभोक्त्याचे संतोषाधिक्य या कल्पनेचे महत्त्व?
- 29) उपयोगिता विप्लेषातील दोष स्पष्ट करा?
- 30) सूक्ष्म अर्थषास्त्राचे गुण/ फायदे सांगा?
- 31) सूक्ष्म अर्थषास्त्राचे गुण/ फायदे सांगा?

दिर्घोत्तरी प्रश्न —

गुण—16

- 1) मागणीचा सिद्धांत स्पष्ट करून मागणीला प्रभावित करणारे घटक स्पष्ट करा?
- 2) पुरवठ्याचा सिद्धांत स्पष्ट करून पुरवठ्याला प्रभावित करणारे घटक सांगा?
- 3) तटस्थता वक्र म्हणजे काय? तटस्थता वक्रद्वारे उपभोक्त्याचे संतुलन आकृतीद्वारे स्पष्ट करा?
- 4) घटत्या सीमांत उपयोगितेचा नियम सविस्तर स्पष्ट करा?
- 5) समसीमांत उपयोगितेचा नियम सविस्तर स्पष्ट करा
- 6) तटस्थता वक्र ही संकल्पना स्पष्ट करून किंमत परिणाम उत्पन्न परिणाम व प्रतिस्थापन परिणाम सविस्तर स्पष्ट करा?
- 7) अभिव्यक्ती पसंती सिद्धांत सविस्तर स्पष्ट करा?
- 8) मागणीची लवचिकता ही संकल्पना स्पष्ट करून मागणीच्या लवचिकता मापनाच्या पद्धती सविस्तर सांगा?
- 9) उपभोक्ताचे संतोषाधिक्य ही संकल्पना आकृतीद्वारे स्पष्ट करा?
- 10) उत्पादन फलन ही संकल्पना स्पष्ट करून बदलत्या प्रमाणाचा नियम आकृतीद्वारे स्पष्ट करा?
- 11) समउत्पत्तीवक्र म्हणजे काय? समउत्पत्ती वक्राची लक्षणे किंवा वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा?
- 12) सीमांत प्रतिस्थापन दर नियम सविस्तर स्पष्ट करा?
- 13) विस्तार पथ ही संकल्पना आकृतीद्वारे सविस्तर स्पष्ट करा?
- 14) उत्पत्ती नियम सविस्तरपणे स्पष्ट करा?
- 15) कॉबडग्लस उत्पादन फलन आकृतीद्वारे सविस्तरपणे स्पष्ट करा?
- 16) उत्पादन खर्च ही संकल्पना स्पष्ट करा? व उत्पादन खर्चाच्या विविध संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा?
- 17) उत्पादन मानाच्या अंतर्गत व बाह्य बचती सविस्तर स्पष्ट करा?

- 18) महामान उत्पादनाच्या अंतर्गत व बाह्य बचती सविस्तरपणे स्पष्ट करा?
- 19) बाजारपेठ ही संकल्पना स्पष्ट करून बाजारपेठेचे विविध प्रकार स्पष्ट करा?
- 20) प्राप्ती म्हणजे काय? प्राप्तीच्या विविध संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा?
- 21) पूर्ण स्पर्धा म्हणजे काय? पूर्ण स्पर्धेची लक्षणे किंवा वैशिष्ट्ये सविस्तर स्पष्ट करा?
- 22) संख्यात्मक उपयोगिता विश्लेषण स्पष्ट करून घटत्या सीमांत उपयोगितेचा नियम सांगा?
- 23) समउत्पत्ती वक्राद्वारे पेढीचे संतुलन स्पष्ट करा?

Question Bank

प्रश्न पेढी

सत्र 2018–2019

M.A. I (Economics) – I semester

Subject :- Industrial Economics

लघुत्तरी प्रश्न :-

- 1) आर्थिक विकास म्हणजे काय?
- 2) उद्योगधंद्याची गरज आणि महत्व.
- 3) आर्थिक विकासात उद्योगधंद्याची भूमिका.
- 4) उद्योग व आर्थिक विकास.
- 5) शेतीच्या विकासातील उद्योगांची भूमिका.
- 6) उद्योगधंदे व सेवा क्षेत्र.
- 7) लघुउद्योगाची वैशिष्ट्ये.
- 8) उद्योगांचे आकारानुसार वर्गीकरण.
- 9) मालकी हक्कानुसार उद्योगाचे प्रकार.
- 10) खाजगी क्षेत्राच्या समस्या.
- 11) सार्वजनिक उपक्रमाची वैशिष्ट्ये.
- 12) सार्वजनिक उपक्रमाची फायदे.
- 13) सार्वजनिक उपक्रमाचे व्यवस्थापन
- 14) व्यवस्थापन पध्दतीची वैशिष्ट्ये.

- 15) सार्वजनिक महामंडळाची वैशिष्ट्ये.
- 16) लोकनिगमाचे फायदे.
- 17) सरकारी प्रमंडळाची वैशिष्ट्ये.
- 18) संयुक्त क्षेत्राची वैशिष्ट्ये.
- 19) सहकार संघटन पध्दतीची वैशिष्ट्ये.
- 20) संयुक्त प्रमंडळाची कार्ये.
- 21) संयुक्त प्रमंडळाची फायदे व तोटे.
- 22) बहुराष्ट्रीय कंपन्याची वैशिष्ट्ये.
- 23) बहुराष्ट्रीय कंपन्याची कार्ये.
- 24) विभागीय व्यवस्थापन पध्दती.
- 25) इष्टतम (व्यवसाय संस्था) पेढीची संकल्पना स्पष्ट करा.
- 26) औद्योगिक क्षमता म्हणजे काय?
- 27) निव्वळ वर्तमान मुल्य पध्दतीचा अर्थ.
- 28) वेबरच्या सिध्दांताचे मुलभूत घटक.
- 29) श्रम गुणांक संकल्पना स्पष्ट करा.
- 30) विकेंद्रीकरणाचे घटक.
- 31) वेबरच्या सिध्दांताची गृहिते.
- 32) सहस्थानिधीकरण संकल्पना.
- 33) कुशल कामगारांचा पुरवठा.
- 34) बाजारपेठ व वाहतुक व्यवस्था.
- 35) त्वरीत प्रारंभाची गती.
- 36) सार्जटचा सिध्दात.
- 37) नियोजित स्थाननिश्चितीवर टिपा लिहा.
- 38) औद्योगिक संयोगाचे फायदे.

- 39) संयुक्तीकरणाचे दोष.
- 40) संस्थेचे विलिनीकरण.
- 41) उद्योगाचे पसरण आणि विकेंद्रीकरण.
- 42) पांडे समितीच्या शिफारशी.
- 43) भारतातील असंतुलित विकासाचे स्वरूप.
- 44) इलेक्ट्रानिक्स उद्योग.
- 45) कृषी प्रक्रिया उद्योग.
- 46) विभागीय नियोजनाचे अपयश.
- 47) आर्थिक विषमता व समतोल विकास.
- 48) सार्वजनिक संघटन पध्दती.
- 49) लघू व कुटीर उद्योगावर टिपा.
- 50) उद्योगाचे उपयोगानुसार वर्गीकरण.

दिर्घोत्तरी प्रश्न:-

- 1) औदयोगीकरणाचा अर्थ स्पष्ट करून औदयोगीकरणाची गरज व भूमिका स्पष्ट करा?
- 2) भारताच्या आर्थिक विकासात सार्वजनिक क्षेत्राची भूमिका स्पष्ट करा?
- 3) पेढीपासून आपणास काय अर्थबोध होतो? त्याचे निरनिराळे प्रकार आणि उद्देश कोणते आहे?
- 4) अल्फ्रेड वेबरच्या औदयोगिक स्थानिकीकरण सिध्दांताचे टिकात्मक परीक्षण करा?
- 5) प्रादेशिक असंतुलनापासून आपणास काय अर्थबोध होतो? त्याची व अर्थव्यवस्थेवर पडणाऱ्या प्रभवाचे स्पष्टीकरण द्या?
- 6) श्रम उत्पादकता म्हणजे काय? त्याची निर्धारके आणि ती सुधारण्याकरीता साधने स्पष्ट करा?
- 7) उत्पादन आणि उत्पादकता यामध्ये फरक करा? भारतीय उद्योगात उत्पादकता वाढविण्याच्या आवश्यकतेवर चर्चा करा?
- 8) 1948 चे औद्योगिक धोरण स्पष्ट करा?

- 9) 1980 च्या औद्योगिक धोरणाचे परीक्षण करा?
- 10) भारतातील औद्योगिक वृद्धीविषयक वर्तमान प्रवृत्ती स्पष्ट करा?
- 11) गुंतवणूकीचा अर्थ स्पष्ट करून तिचे निर्धारक घटक स्पष्ट करा?
- 12) आर्थिक विकासात उद्योगधंद्याची भूमिका स्पष्ट करा?
- 13) सार्वजनिक उपकरणांचा अर्थ सांगून उद्देश स्पष्ट करा?
- 14) बहुराष्ट्रीय कंपन्यांची ठळक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करून विकसनशील देशात भूमिका स्पष्ट करा?
- 15) गुणोत्तर विश्लेषण म्हणजे काय? गुणोत्तर विश्लेषणाचे महत्व आणि मर्यादा सांगा?
- 16) भांडवलाची सिमांत लाभक्षमतेवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा?
- 17) लाभप्रदतेचे मापन स्पष्ट करा? लाभप्रदतेला अनुकूल कोणत्या बाजार अटी आवश्यक असतात?

Question Bank

प्रश्न पेढी

सत्र 2018–2019

M.A. I (Economics) – II semester

Subject :- Micro Economics

लघुत्तरी प्रश्न :-

गुण – 04

- 1) एकाधिकार ही संकल्पना स्पष्ट करा?
- 2) एकाधिकाराचे वैशिष्ट्ये किंवा लक्षणे सांगा.
- 3) मूल्यविभेदन यावर टिप लिहा.
- 4) मूल्यविभेदनाचे प्रकार सांगा.

- 5) एकाधिकाराचे प्रकार सांगा
- 6) मूल्यविभेदनास आवश्यक अटी स्पष्ट करा.
- 7) एकाधिकारी शक्तीचे मापन यावर टिप लिहा.
- 8) एकाधिकारयुक्त स्पर्धा किंवा अपूर्ण स्पर्धेची लक्षणे स्पष्ट करा.
- 9) अपूर्ण स्पर्धेत विक्री व्ययाच्या स्थितीत पेढीचे संतुलन थोडक्यात स्पष्ट करा.
- 10) एकाधिकारयुक्त स्पर्धा किंवा अपूर्ण स्पर्धा यावर टिप लिहा.
- 11) अतिरिक्त उत्पादन क्षमता ही संकल्पना स्पष्ट करा.
- 12) एकाधिकार व एकाधिकारी स्पर्धा यांची तुलना स्पष्ट करा.
- 13) अल्पाधिकाराची लक्षणे किंवा वैशिष्ट्ये सांगा.
- 14) एजवर्थ प्रारूप (The Edgeworth Model) थोडक्यात स्पष्ट करा.
- 15) कुर्नो प्रारूप (The Cournot Model) थोडक्यात स्पष्ट करा.
- 16) बर्ट्रांड प्रारूप (The Bertrand Model) यावर टिप लिहा.
- 17) स्टेकलबर्ग मॉडेल (The Stackelberg Model) यावर टिप लिहा.
- 18) विकृचित मागणी वक्र यावर टिप लिहा. (Kinked Demand Curve)
- 19) वास्तविक मजुरीचे घटक किंवा तत्वे सांगा.
- 20) मजुरीचा सीमांत उत्पादकता सिध्दांतावरील आक्षेप सांगा.
- 21) रिकार्डच्या खंड सिध्दांतावरील टिका लिहा.
- 22) आभास खांड यावर टिप लिहा. (Quasi Rent)
- 23) दुर्मिळता खंड (Scarcity Rent) यावर टिप लिहा.
- 24) व्याजाचे प्रकार स्पष्ट करा.
- 25) व्याजाचा कर्जाऊ रक्कमेचा सिध्दांत यावरील आक्षेप / टिका लिहा.
- 26) व्याजाचा रोखता अभिलाषा सिध्दांत यावरील आक्षेप लिहा.
- 27) मिश्र लाभाचे घटक स्पष्ट करा.
- 28) नवप्रवर्तन ही संकल्पना स्पष्ट करा.
- 29) शुम्पीटरच्या व्याजाच्या नवप्रवर्तन सिध्दांतावरील टिका लिहा.
- 30) कल्याणकारी अर्थशास्त्र यावर टिप लिहा.
- 31) डॉ. अमर्त्य सेन यांनी मांडलेले कल्याणाचे अर्थशास्त्र यावर टिप लिहा.

32) केनेथ ॲरो यांचे असंभाव्यतेचे प्रमेय थोडक्यात सांगा.

दिर्घोत्तरी प्रश्न:-

- 1) एकाधिकार म्हणजे काय ते सांगून एकाधिकारात मुख्य निश्चिती आकृतीद्वारे स्पष्ट करा.
- 2) एकाधिकाराची व्याख्या स्पष्ट करून एकाधिकाराची लक्षणे किंवा वैशिष्ट्ये सपयट करा.
- 3) एकाधिकारात मूल्यविभेदन आकृतीद्वारे स्पष्ट करा.
- 4) एकाधिकारमुक्त स्पर्धा किंवा अपूर्ण स्पर्धेची व्याख्या स्पष्ट करून त्याची लक्षणे किंवा वैशिष्ट्ये सांगा.
- 5) एकाधिकारयुक्त स्पर्धेत पेढीचे अल्पकालीन संतुलन आकृतीद्वारे स्पष्ट करा.
- 6) एकाधिकारयुक्त स्पर्धेत पेढीचे दिर्घकालीन संतुलन आकृतीद्वारे स्पष्ट करा.
- 7) विकुंचित मागणीवक ही संकल्पना आकृतीद्वारे सविस्तर स्पष्ट करा.
- 8) बेनचा सीमा किंमत निर्धारण सिध्दांत सविस्तर स्पष्ट करा.
- 9) मजुरीचा सिमांत उत्पादकता सिध्दांत आकृतीद्वारे स्पष्ट करा.
- 10) रिकार्डोचा खंड / भाटक सिध्दांत आकृतीद्वारे सविस्तर स्पष्ट करा.
- 11) केन्सचा व्याजाचा रोखता-अभिलाषा सिध्दांत सविस्तर स्पष्ट करा.
- 12) व्याजाचा कर्जाऊ रक्कमेचा सिध्दांत आकृतीद्वारे स्पष्ट करा.
- 13) व्याजाचा बचत-गुंतवण सिध्दांत आकृतीद्वारे सविस्तर स्पष्ट करा.
- 14) नफा म्हधजे काय हे सांगून नफ्याचा जोखिम सिध्दांत स्पष्ट करा.
- 15) नफ्याचा अनिश्चितता सिध्दांत स्पष्ट करा.
- 16) शुम्पीटरचा नफ्याचा नवप्रवर्तन सिध्दांत सविस्तर स्पष्ट करा.
- 17) पिंगूचा कल्याणकारी अर्थशास्त्राचा सिध्दांत स्पष्ट करा.
- 18) डॉ. अमर्त्यसेन यांनी कल्याणाचे अर्थशास्त्र यावर मांडलेले विचार स्पष्ट करा.
- 19) रॉवल्स यांचा सामाजिक न्यायाचा परिपक्व सिध्दांत सविस्तर स्पष्ट करा.

Question Bank
M.A. Economics –sem III
Sub – Research Methodology - I

लघुत्तरी प्रश्न :-

गुण – 04

- 1) संषोधन म्हणजे काय? संषोधनाची व्याख्या स्पष्ट करा ?
- 2) संषोधनाचे प्रकार थोडक्यात सांगा
- 3) संषोधनाचे उद्दिष्टे थोडक्यात स्पष्ट करा
- 4) संषोधनाचे महत्व थोडक्यात सांगा
- 5) संषोधन आराखड्याचा अर्थ व व्याख्या स्पष्ट करा
- 6) संषोधन आराखड्याचे प्रकार थोडक्यात सांगा
- 7) संषोधन आराखड्याचे महत्व सांगा
- 8) उत्कृष्ट संषोधन आराखड्याची वैषिष्ट्ये सांगा
- 9) गृहितकाचा अर्थ व व्याख्या स्पष्ट करा
- 10) गृहितकाचे प्रकार थोडक्यात सांगा
- 11)) उत्कृष्ट संषोधन आराखडा निर्मितीचे मार्गदर्शक तत्वे
- 12) नमूना निवडीचा अर्थ स्पष्ट करा
- 13) नमूना निवड पद्धतीची आधारभूत तत्वे सांगा
- 14) नमूना निवडीच्या समस्या सांगा
- 15) सामाजिक संषोधनात गृहितकृत्याचे महत्व सांगा
- 16) तथ्य संकलनाचा अर्थ स्पष्ट करा.?
- 17) प्राथमिक तथ्य संकलन म्हणजे काय?
- 18) द्वितीय किंवा दुय्यम तथ्य संकलन म्हणजे काय?
- 19) दुय्यम तथ्य संकलनाच्या पद्धती सांगा?
- 20) प्राथमिक तथ्य संकलन पद्धतीचे गुण सांगा?
- 21) प्राथमिक तथ्य संकलन पद्धतीचे दोष सांगा?
- 22) दुय्यम तथ्य संकलन पद्धतीचे गुण सांगा?
- 23) दुय्यम तथ्य संकलन पद्धतीचे दोष सांगा
- 24) प्रज्ञावलीची रचना स्पष्ट करा?किंवा आराखडा स्पष्ट करा.
- 25) प्रज्ञावलीचे प्रकार सांगा?
- 26) आदर्ष प्रज्ञावलीची लक्षणे सांगा?
- 27) प्रज्ञावली तंत्राचे दोष किंवा मर्यादा सांगा?

- 28 सामाजिक संशोधनाचा अर्थ स्पष्ट करा?
29) समस्या सुत्रणाचा अर्थ व व्याख्या स्पष्ट करा?

दिर्घोत्तरी प्रश्न –

गुण-16

- 1) संशोधनाचा अर्थ व वैशिष्ट्य सविस्तर स्पष्ट करा?
- 2) संशोधनाचे प्रकार स्पष्ट करून संशोधनाचे महत्व विषद करा?
- 3) सामाजिक संशोधनातील समस्या सूत्रणाची प्रक्रीया सविस्तर स्पष्ट करा?
- 4) गृहितकृत्य म्हणजे काय? त्याचा अर्थ व प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा?
- 5) संशोधन आराखडा म्हणजे काय? त्याचे प्रकार व महत्व स्पष्ट करा
- 6) नमूना निवड म्हणजे काय? नमूना निवड पद्धतीचे फायदे सविस्तर स्पष्ट करा?
- 7) नमूना निवड पद्धतीचे प्रकार स्पष्ट करून नमूना निवडीच्या समस्या व त्याचे निदान स्पष्ट करा
- 8) तथ्य संकलनाचा अर्थ स्पष्ट करून प्राथमिक तथ्य संकलनाच्या पद्धती स्पष्ट करा ?
- 9) दुय्यम /द्वितीय तथ्य संकलन म्हणजे काय ते सांगू दुय्यम तथ्य संकलनाच्या पद्धती स्पष्ट करा?
- 10) प्राथमिक तथ्य संकलन पद्धतीचे गुण-दोष सांगा?
- 11) दुय्यम तथ्य संकलन पद्धतीचे गुण-दोष सांगा?

M.A. Economics –sem III
Sub - International Trade and finance

लघुत्तरी प्रश्न

- 1) आंतरराष्ट्रीय व्यापाराची आवश्यकता
- 2) अंतर्गत व आंतरराष्ट्रीय व्यापारातील भेद
- 3) आंतरराष्ट्रीय व्यापार व अंतर्गत व्यापारातील साम्य
- 4) तुलनात्मक उत्पादन व्याख्या सिद्धांताची गृहिते
- 5) उत्पादन व्ययातील निरपेक्ष भिन्नता
- 6) विनियमदराचे निर्धारण स्पष्ट करा
- 7) रिकार्डोच्या सिद्धांताचे दोष
- 8) मिलच्या सिद्धांताची मांडणी
- 9) मिलच्या सिद्धांताचे दोष
- 10) मार्शलच्या सिद्धांताची गृहिते
- 11) आन्हासी उत्पत्ती उत्पादनव्यय नियम
- 12) हॅबलरच्या सिद्धांताचे दोष
- 13) वैकल्पिक व्यय सिद्धांत
- 14) हॅक्षर ओहलिनच्या सिद्धांताची गृहिते
- 15) आंतरराष्ट्रीय घटक किंमतीची तुलना
- 16) भूमितीय मांडणी
- 17) श्रममूल्य सिद्धांतावर टिपा लिहा
- 18) विक्रय प्रस्ताव वक्राची रचना
- 19) जर्मनीच्या विक्रय प्रस्ताव वक्राची रचना
- 20) ऐजवर्यचा विक्रयप्रस्ताव वक्र
- 21) वर्धी वैकल्पिक व्यय
- 22) संविध वक्र
- 23) घटक किंमतीचे समानीकरण प्रमेय
- 24) उत्पादनाची सामाजिक व तांत्रिक परिस्थिती
- 25) घटक घनतेचा प्रत्यावर्तन
- 26) लिओन्टिफचा विरोधाभास
- 27) ओहलिन सिद्धांताचे निष्कर्ष
- 28) उद्योगांतर्गत व्यापाराची संकल्पना
- 29) व्यापारलाभाचे मोजमाप
- 30) मिल व मार्शलचे विचार
- 31) ग्रैहमचा संरक्षणवाद
- 32) पॉलसॅम्यूलसनचे मत
- 33) व्यापारलाभावर प्रभावित करणारे घटक
- 34) व्यापार अटीचे प्रकार
- 35) आयगत व्यापारअटी
- 36) एकसाधनीक व्यापार अटी

- 37) वास्तविक व्यय व्यापारअटी
- 38) उपयोगिता व्यापार अटी निर्देशांक
- 39) व्यापारअटीच्या मापनात येणाऱ्या अडचणी
- 40) व्यापार हे आर्थिक विकासाचे इंजिन आहे स्पष्ट करा
- 41) उत्पन्न लवचिकता
- 42) आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचे तोटे
- 43) शोधनषेष्ठातील प्रमुख बावी
- 44) शोधनषेष्ठास असंतुलन निर्माण होण्याची कारणे
- 45) चक्रीय असंतुलन
- 46) चलनसंकोच किंवा मुद्रासंकोच
- 47) आर्थिक विकासामध्ये तंत्रज्ञानाचे महत्त्व
- 48) तटस्थता तांत्रिक प्रगती
- 49) तांत्रिक प्रगतीचे प्रकार
- 50) नवप्रवर्तकाची भूमिका
- 51) संयोजकाचे प्रकार

दिर्घोत्तरी प्रश्न

- 1) अँडमस्थिम च्या आंतरराष्ट्रीय व्यापाराच्या अभिमतपंथी सिद्धांताचे परीक्षण करा?
- 2) रिकार्डोच्या आंतरराष्ट्रीय व्यापाराच्या तुलनात्मक व्यय सिद्धांत स्पष्ट करा?
- 3) आंतरराष्ट्रीय व्यापाराच्या हक्षर ओहलीन सिद्धांताचे परीक्षण करा?
- 4) जे.एस मिलच्या सिद्धांताचे परीक्षण करा?
- 5) लिओन्टिफचा विरोधाभास स्पष्ट करा?
- 6) व्यापारअटी म्हणजे काय? प्रकार अडथळे स्पष्ट करा?
- 7) शोधनक्षेत्रात असंतुलन निर्माण होण्याची कारणे व उपाय सांगा?
- 8) आंतरराष्ट्रीय व्यापार हे आर्थिक विकासाचे इंजिन आहे स्पष्ट करा?
- 9) आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचे लाभ म्हणजे काय? व्यापारलाभाचे व्यापार अटीवर प्रभाव स्पष्ट करा?
- 10) आंतरराष्ट्रीय व्यापार वृद्धीचा लघू व मोठ्या देषावर काय परिणाम होतो स्पष्ट करा?
- 11) घटक किमंतीचे सामान्यीकरण ही संकल्पना आकृतीद्वारे स्पष्ट करा?
- 12) व्यापारलाभाचा मोजमाप स्पष्ट करून व्यापारलाभावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा?
- 13) व्यापारअटी म्हणजे काय? व्यापारअटीचे प्रकार स्पष्ट करा?
- 14) आंतरराष्ट्रीय व्यापारापासून प्राप्त होणारा लाभ कोणत्या घटकावर अवलंबून असतो ते स्पष्ट करा?
- 15) व्यापारअटीवर प्रभाव टाकणारे घटक स्पष्ट करा?
- 16) हँबरलच्या आंतरराष्ट्रीय व्यापाराच्या वैकल्पिक सिद्धांताची चर्चा करा?

Question Bank

प्रश्नपेढी

M.A. II year (III semester) (Economics)

Sub :- Economic Growth and Development (Paper I)

लघुत्तरी प्रश्न

- 1) आर्थिक वृद्धी व आर्थिक विकासातील फरक?
- 2) आर्थिक वृद्धीचे निर्देशक सांगा?
- 3) आर्थिक विकासाचे वैशिष्ट्ये ?
- 4) भांडवल निर्मितीचा दर व राहणीमानाचा दर्जा ?
- 5) आर्थिक विकासाचे निर्देशांक ?
- 6) आर्थिक वृद्धीचे वैशिष्ट्ये ?
- 7) शहरीकरण व नागरीकरण ?
- 8) हॅरॉड डोमर प्रारूपाची मर्यादा?
- 9) वास्तविक वृद्धी दर ?
- 10) हॅरॉड डोमरच्या प्रारूपाच्या मर्यादा ?
- 11) मीडच्या प्रारूपाची गृहिते ?
- 12) मीडया प्रारूपाच्या टिका.
- 13) तांत्रिक प्रगती व वास्तविक उत्पन्न
- 14) सोलोच्या प्रारूपाची गृहिते.
- 15) संतुलित विकासाचे निर्धारक
- 16) जोन्स रॉबीनच्या प्रारूपाचे गृहिते.
- 17) विकास प्रक्रियेतील काळ.
- 18) वाढित आणि शक्य विकास
- 19) प्रो. जोन्स रॉबिन्सनच्या सिध्दांताचे दोष
- 20) भांडवलसंच यावर टिप लिहा ?
- 21) कालडॉरच्या प्रारूपाची गृहिते ?
- 22) रॉबिनचा 'रोखसंग्रह दृष्टिकोन' स्पष्ट करा ?
- 23) अल्पविकसित देशाची वैशिष्ट्ये ?
- 24) दारिद्र्याची संकल्पना स्पष्ट करा ?
- 25) सापेक्ष व निरपेक्ष दारिद्र्य.
- 26) मानव विकास निर्देशांक
- 27) लोकसंख्या वृद्धीचा आर्थिक वृद्धीवर प्रभाव.
- 28) लोकसंख्या संक्रमणाचा सिध्दांताच्या अवस्था ?
- 29) दारिद्र्य आणि पर्यावरण
- 30) मौद्रीक व राजकोषीय धोरण
- 31) अँडम स्मिथच्या सिध्दांताची गृहिते
- 32) आर्थिक विकासाची प्रक्रिया
- 33) रिकार्डोच्या सिध्दांताची गृहिते
- 34) रिकार्डोच्या सिध्दांताचे गुण

- 35) आर्थिक विकासाचे तत्त्व
- 36) मजूरी कोष व भांडवलसंचय दर
- 37) जे.एस.मिलच्या सिध्दांताचे दोष
- 38) अतिरिक्त मुल्याचा सिध्दांत
- 39) प्रममूल्य सिध्दांत
- 40) वर्गसंघर्ष व समाजवाद
- 41) भांडवल संचयन सिध्दांत
- 42) स्थैतिक अर्थव्यवस्था
- 43) प्रवर्तकाचे हेतू स्पष्ट करा.
- 44) भांडवलशाहीची अधोगती
- 45) शुम्पिटरच्या सिध्दांताचे दोष
- 46) नवप्रवर्तनाची संकल्पना
- 47) प्रो. लेविसच्या सिध्दांताची गृहिते.
- 48) **Big Push Theory** (जोराच्या धक्याचा सिध्दांत)
- 49) प्रो. नवर्सची संतुलित विकासाची संकल्पना
- 50) संतुलित व असंतुलित विकास पध्दतीची तूलना

दिर्घोत्तरी प्रश्न

- 1) आर्थिक वृद्धी व आर्थिक विकास यातील फरक सांगून आर्थिक वृद्धीवर परिणाम करणारे घटक किंवा निर्देशक सांगा ?
- 2) अल्पविकसित देशाची ठळक वैशिष्ट्यांचे विवेचन करा ?
- 3) हॉरॉड व डोमर प्रारूपाचे परीक्षण करा ?
- 4) जोन रॉबिनन्सच्या सिध्दांताचे/प्रारूपाचे विवेचन करा ?
- 5) शुम्पिटरच्या सिध्दांताचे परीक्षण करा ?
- 6) डेव्हिड रेकार्डोच्या सिध्दांताचे परीक्षण करा ?
- 7) सोलोच्या प्रारूपाचे परीक्षण करा ?
- 8) मीडच्या प्रारूपाचे परीक्षण करा ?
- 9) बहुराष्ट्रीय कंपनीचे मूल्यांकन करा ?
- 10) लेविसच्या प्रमाच्या अमर्याद सिध्दांताचे परीक्षण करा ?
- 11) गुर्नार मिर्डालच्या सिध्दांताचे परीक्षण करा ?
- 12) कार्ल मार्क्सच्या सिध्दांताचे परीक्षण करा ?
- 13) **Big Push Theory** (जोराच्या धक्याचा सिध्दांत) स्पष्ट करा ?
- 14) आर्थिक विकासासाठी संतुलित विकास किंवा असंतुलित विकासाचे परीक्षण करा ?
- 15) विकसनशील देशात आर्थिक विकासाचे योगदान स्पष्ट करा ?
- 16) विकसनशील देशात भांडवल निर्मितीच्या प्रक्रियेतील प्रमुख अडचणी स्पष्ट करा ?
- 17) लायबेस्टाईन यांच्या 'किमान निर्णायक प्रयत्न ' सिध्दांताचे परीक्षण करा ?
- 18) आर्थिक विकासाच्या प्रक्रियेमध्ये होणाऱ्या संरचनात्मक बदलांचे वर्णन करा ?